

بررسی علل تاخیرات در پروژه های عمرانی

سیدهادی اسعدی

کارشناس ارشد مهندسی عمران - مدیریت ساخت hadiasadiomran20@gmail.com

چکیده

یکی از مشخصه های رشد و توسعه صنعتی و اقتصادی هر کشور ، موفقیت در پروژه های عمرانی آن کشور می باشد . شاخص های اصلی در موفقیت پروژه ها ، اجرای بدون تاخیر و با کیفیت آنها می باشد ، زیرا طولانی شدن پروژه های عمرانی علاوه بر صرف منابع مالی بیشتر به دلایلی همچون ایجاد تورم و افزایش قیمت ها ، عدم امکان بهره برداری از پروژه ها را در زمان مقرر به همراه دارد . تاخیر پروژه های عمرانی یکی از مهمترین ضعف های موجود در صنعت عمران کلیه کشورهای جهان است و مطالعات محققین نشان داده با وجود تکنولوژی مدرن امروزی ، هنوز هم تاریخ اتمام اکثر پروژه ها به دلیل وجود تاخیرات عقب می افتد . جبران تاخیرات و جلوگیری از تکرار آنها در پروژه های بعدی مستلزم شناسایی این تاخیرات و مشخص نمودن سهم هر عامل بین عوامل درگیر در پروژه ها است که با توجه به منحصر ب فرد بودن هر پروژه امری به مراتب پیچیده می باشد . این پژوهش با مطالعه و بررسی علل تاخیر در پروژه های عمرانی از منابع مختلف و دیدگاه های محققین ضمن برشمردن عوامل بروز تاخیر در پروژه ها سعی در نمایان نمودن نقاط مشترک تاخیر در پروژه های عمرانی دارد تا بعنوان مشکلات بنیادی ایجاد تاخیر در پروژه ها مد نظر کارفرمایان ، مشاوران و پیمانکاران قرار بگیرد و با ارائه راهکارهای مناسب جهت کاهش مدت زمان اجرای پروژه ها پرداخته و نهایتاً تاخیرات پروژه های عمرانی را با در نظر گرفتن آنها در برنامه ریزی ها به حداقل زمان ممکن و در بهترین و ایده آل ترین حالت حتی به صفر رساند .

واژه های کلیدی: پروژه های عمرانی ، تاخیرات ، علل بروز تاخیر ، مدیریت پروژه

۱- مقدمه

امروزه رقابت همه را وادار می نماید تا به عامل زمان برای به نتیجه رسیدن و اتمام پروژه توجه نمایند . زمان در بهره وری تاثیر داشته و مدیریت بر مبنای زمان کلید پیشرفت محسوب می گردد . کشور ایران از جمله کشورهای در حال توسعه می باشد که در سه دهه اخیر علی رغم وجود موانع ، کاستیها و مشکلات فراوان ، تلاش چشمگیری برای پیشرفت اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی و اعتلای ملی داشته است . یکی از بنیان های اساسی پیشرفت و توسعه پایدار ، اجرای طرح های عمرانی و زیربنایی می باشد که این موضوع در کشور ایران با جدیت و توجه ویژه ای دنبال می شود و سهم بالایی از بودجه عمومی کشور را به خود اختصاص داده است . اجرای پروژه های عمرانی از قبیل راه سازی ، ساختمان سازی ، سد سازی ، آب و فاضلاب و غیره تاثیر فراوانی بر کیفیت زندگی ، شرایط اجتماعی و اقتصادی جامعه دارد به همین علت هر چه زمان اتمام آنها کوتاه تر باشد اثرات مثبت ناشی از انجام این پروژه ها زودتر نمایان می شود . ولی مانند بسیاری دیگر از کشورهای در حال توسعه ، شاهد بروز تاخیرهای زمانی قابل توجهی در اجرا و اتمام این پروژه ها در ایران هستیم که همه ساله موجب تحمیل هزینه های مستقیم و غیر مستقیم هنگفتی بر اقتصاد ملی می شود و حتی در بعضی مواقع اگر بهره برداری از پروژه ها با تأخیر مواجه شوند ، ضمن اتلاف سرمایه ، برخی از آنها توجیه فنی و اقتصادی خود را از دست خواهند داد . ماهیت پروژه های عمرانی و به طور کلی پروژه